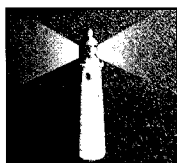

A Westminsteri Kis- és Nagykáté első magyar nyelvű kiadását tartja kezében az olvasó. Azzal a reménységgel bocsátjuk útjára az angolszász református teológia legismertebb kátéit, hogy sikerül megláttatni az olvasóval azt az igei gazdagságot, amit ezek a hitvallási iratok hordoznak. Bízunk benne, hogy mindenki számára megragadó és egyben elgondolkodtató lesz a káték biblikussága, szókimondó egyenessége, rendszerezett felépítése, valamint számos gyakorlati és kazuisztikus alkalmazása...

PRESBITERIÁNUS KIADÓ

Westminsteri Kis- és Nagykáté

A fordítás alapjául szolgáló mű:
The Westminster Confession of Faith
together with
The Larger Catechism
and
The Shorter Catechism

Published by the Committee for Christian Education & Publications
PCA Bookstore

Fordította:
Szabó Beatrix

Lektorálta:
Bagoly Gyula
Szőke Imre

Magyar kiadás (Hungarian edition):
© Presbiteriánus Kiadó, 2004
Minden jog fenntartva. All rights reserved.

Rendelési cím:
Presbiteriánus Kiadó
3527 Miskolc, Kartács u. 1.
Tel.: +36 46/412-558 • Fax: +36 46/507-736

ISBN: 963 214 881 9

Borítóterv, tördelés:
Varga Sándor

WESTMINSTERI KIS- ÉS NAGYKÁTÉ

A magyar kiadó előszava

A Westminsteri Kis- és Nagykáté első magyar nyelvű kiadását tartja kezében az olvasó. Azzal a reménységgel bocsátjuk útjára az angolszász református teológia legismertebb kátéit, hogy sikerül megláttatni az olvasóval azt az igei gazdagságot, amit ezek a hitvallási iratok hordoznak. Bízunk benne, hogy mindenki számára megragadó és egyben elgondolkodtató lesz a káték biblikussága, szókimondó egyenessége, rendszerezett felépítése, valamint számos gyakorlati és kazuisztikus alkalmazása.

Különösen fontosnak tartjuk, hogy a kátékat és azok tanulmányozását a magyar keresztyének újra felfedezzék. Hiszen egy olyan korban élünk, amikor egyre kevésbé lehet tudni azt, hogy mi a bűn, mi a megtérés, kicsoda, és mit tett Krisztus, mi az igazság, hogyan lehet üdvözülni stb., egyszóval azt, hogy mit és hogyan kell hinni. Egy olyan világban élünk, ahol a hitvalló keresztyénség (azon belül a református is) egyre inkább elenyésző kisebbség, ahol nincsenek biztos fogódzók, ahol erkölcsi relativizmus tombol, ahol a nevelési pedagógiák dzsungelében a keresztyének is gyakran eltévelyednek. Egy olyan világban élünk, ahol a régi, jól bevált nevelési-oktatási módszerek feledésbe merültek, hiszen sokan (még a keresztyének is!) úgy tartják ezekről, hogy „ósvi” mivoltuk miatt nem felelhetnek meg a modern kor kihívásainak. Egy olyan korban élünk, ahol sem a gyülekezeti alkalmakat látogató gyerekek, sem a felnőttek nem részesülnek megfelelően összefoglalt és rendszerezett igei tanításban. Ennek az áldatlan állapotnak általában két fő következménye van:

- Egyfelől, a biblikus tanítás hiányában, még a keresztyének gyermekei is viszonylag korán humanista nevelésben részesülnek (sajnos ez még az ún. egyházi iskolákban is könnyen bekövetkezhet). Mindez szinte észrevétlenül történik, de hosszútávon azt eredményezi, hogy a felnövekvő generációknak az Ige tekintélye egyre kevésbé fog számítani. Gyökértelenek és a keresztyénségből kiábrándultak lesznek, majd elhagyják az egyházat.

- Másfelől, a felnőtt keresztyének sincsenek jobb helyzetben. Bár állításuk szerint valamikor megtértek, mégsem rendelkeznek egy összefüggő biblikus világnézettel. Alapvető kérdésekben nincs kellő teológiai jártasságuk, lelki életük pedig rendkívül sekélyes és labilis. Ezért könnyedén elso-

dorja őket a különféle tanítások szele. Igaz rájuk nézve az Ószövetség szomorú megállapítása: „Elvész az én népem, mivelhogy tudomány nélkül való.” (Hós 4,6)

Mіндеzen anomáliák elkerülésében és visszaszorításában a káték sokat segíthetnek. Szükségünk van tehát a kátékra, és azok tanulmányozásának újrafelfedezésére! Igen találóan fogalmazott *John J. Murray* skót református lelkipásztor, aki egyik írásában arra a megállapításra jutott, hogy a kátétanítás mára egy elfelejtett gyakorlat.¹ Ezt mi még azzal is kiegészíthetjük, hogy számos esetben helytelenül végzett gyakorlat is. Mert ha van is valamilyen kátéoktatás a keresztyén egyházakban, ez néha többet árt, mint amennyit használ! De általában elmondható, hogy a kátétanítás már nem tartozik az egyházak prioritásai és erősségei közé. Álljon itt erre nézve – a *Heidelbergi Káté* (HK) használatával kapcsolatosan – egy negyed évszázados őszinte nyilatkozat:

Mindnyájunk előtt ismeretes, hogy a HK használata mai gyülekezeteinkben meglehetősen háttérbe szorult. Pontos statisztikai adatok nem állnak ugyan rendelkezésünkre, de talán nem nagyot tévedünk, ha azt mondjuk, hogy *aligha több a 10%-nál* azoknak a gyülekezeteknek a száma, amelyekben a HK rendszeres használatban van. És itt nem a konfirmációi előkészítésre gondolok, hanem a HK-nak a gyülekezeti istentiszteleteken, bibliaórákon stb. való rendszeres használatára.² (kiemelés tőlem)

Ez a tendencia alapvetően mára sem változott. Továbbra is szinte ritkaságszámba menő jelenség a gyülekezetekben a káté(k) tanulmányozása. Ez részben azért van, mert még mindig nem ismerték fel a kátéoktatás jelentőségét. Pedig a múlt sok tanulságos leckét szolgáltat. Nem nehéz észrevenni például, hogy az elmúlt évszázadok hitvalló egyházainak elvilágiasodása, a szekták és egyéb hamis vallások térhódítása, valamint a teológiai liberalizmus elburjánzása egybeesett a kátétanítás hanyatlásával.

¹ John J. Murray, *Catechizing – A Forgotten Practice*, The Banner of Truth Magazine, October 1962, 15. o.

² Sebestyén János, *A Heidelbergi Káté használatának szükségességéről*, [Hirdesd az Igét, kiadja: A Magyarországi Református Egyház Zsinati Irodájának Sajtóosztálya, Budapest, 1980], 237. o.

Amikor tehát a káték újrafelfedezését szorgalmazzuk, olyan adósságot törlesztünk, amely nem tűr halasztást. De milyen jó, hogy ebben a tekintetben sem kell teljesen új ugart törnünk. Hitvalló eleink példája most is kézenfekvő. Hiszen ők mind a káték írásában, mind pedig azok tanításában egyaránt jeleskedtek. Közismert tény, hogy a reformátori háttérű egyházakban a káték tanítása kezdetektől fogva fontos szerepet játszott.³ Ezt mi sem igazolja jobban, mint hogy *Luther* 1529-ben, *Zwingli* 1525-ben, *Kálvin* pedig 1541-42-ben kátékat jelentettek meg. De magyar reformátoraink miatt sem kell szégyenkeznünk. Elég itt *Pathai István*, *Méliusz Juhász Péter*, *Félegyházi Tamás*, *Siderius János* kiadott kátéira gondolni – hogy csak néhányat említsünk.

A kátétanítás szeretetét a reformáció utáni nemzedékek úgy Németalföldön, mint Angliában tovább vitték. A katekizálás mindenhol nagy megbecsülésnek örvendett. *John Owen* (1616-1683) például az igehirdetés után a kátétanítást tartotta a legfontosabb feladatnak.⁴ Owen maga 1645-ben két kátét is írt gyülekezeti használatra. *Richard Baxter* (1615-1691) pedig megilletődve mondta a katekizálás kapcsán: „Kedves atyámfiaink, milyen nagy vereséget mérhetünk a sötétség birodalmára, ha hűségesen és eszesen forgolódunk ebben a munkában!”⁵ Mindezek után nem kell csodálkozni, ha egy ilyen „kátéközpontú” korban a *Westminsteri Zsinat* sem kerülhette el a kátéalkotás törvényi feladatát.

A Westminsteri káték rövid története

A Westminsteri káték története elválaszthatatlanul összefonódik a *Westminsteri Hitvallás* születésével. Mindhárom hitvallási iratot ugyanis a *Westminsteri Zsinat* (1643-1652) dolgozta ki. A zsinatot az angol parlament hívta össze az Anglikán Egyház reformációjának érdekében. A zsinatra a kor leg-

³ Érdekes, hogy nemcsak a reformátusok ismerték fel a káték hasznosságát. Még a *római katolikusok* is bevetették saját kátéikat, különösen az ellenreformáció idejében. A *jezsuiták* kiválóan felismerték, hogy a kátétanítás rettegett fegyver lehet a protestánsok ellen. Kevesen tudják továbbá, hogy még a kálvinista nézeteket valló *baptisták* is használtak kátékat. Sőt, a Westminsteri Kiskátét például még a *metodista* igehirdető, *Wesley János* is ajánlotta híveinek, igaz kisebb módosításokkal.

⁴ Donald Van Dyken, *Rediscovering Catechism*, Presbyterian & Reformed Publishing, Phillipsburg, New Jersey, 2000, 104. o.

⁵ Richard Baxter, *The Reformed Pastor*, The Banner of Truth Trust, Edinburgh, 1994, 175. o.

kiválóbb angol, skót és ír teológus-lelkipásztorai kaptak meghívást, összesen több mint 150-en. A zsinati atyák 1643. július 1-jén ültek össze Londonban. Eredeti célkitűzésük az Anglikán Egyház 39. cikkulájának revíziója volt.

Ebből az első 15 hitcikkelyt sikerült is áttekinteniük, ám miután az angolok és a skótok szövetséget kötöttek,⁶ a zsinat 1643. októberétől új feladatok elé nézett. Eredeti célját módosítani kellett abban, hogy immáron egy új, egységes istentiszteleti, egyházfegyelmi és egyházkormányzati rendtartást kellett kidolgoznia az angol, skót és ír gyülekezetek számára. A Westminsteri Hitvallás megalkotása csupán ezután kezdődhetett el. A hitvallás végül 1646. decemberére készült el, de 1647. áprilisában nyerte el végleges formátumát, amikor is az odavonatkozó igeverségekkel is kiegészítették.

A hitvallás elkészítésével párhuzamosan, a zsinat 1643. decemberében egy új káté⁷ kidolgozását is elrendelte. Ennek oka szintén a *Magasztos Liga és Szövetség*-ben keresendő, amely kimondta a közös káté szükségességét. A kátét megfogalmazó öttagú bizottság elnökévé *Herbert Palmert* jelölte a zsinat. De a munka – különböző okokból kifolyólag – nehézkesen haladt. Egyik probléma éppen abból adódott, hogy nem tudták eldönteni, kinek készítsék a kátét. Gyerekeknek (ez pedig egy egyszerűbb kátét vont volna maga után) vagy pedig a lelkészeknek, akik a hitben érettebbeket tanítják. Ahogy a skót küldöttek fogalmaztak: nehéz volt a tejet és a húst egyszerre tálni. Így a bizottság – annak ellenére, hogy még egy taggal bővült – nem tudta kellő időben a zsinat elé terjeszteni a káté vázlatát.

Közben 1647. januárjában a zsinat elállt eredeti szándékától, hogy ti. csupán egy kátét fogalmazzon meg. Elfogadták *Richard Vines* javaslatát, mely szerint inkább két kátét kellene készíteni, úgy, hogy közben szem előtt tartják a Westminsteri Hitvallás nyomvonalát. Ez volt az a döntés, amely lehetővé tette, hogy két káté születhessen. A kátékat előterjesztő bizottságoknak folyamatosan figyelniük kellett arra, hogy a tárgyalandó teológiai kérdésekben a Westminsteri Hitvallás mentén haladjanak. Ez mégsem jelentette azt, hogy bizonyos esetekben a káték nem térhetek el a hitvallástól. (Ezért

mondhatta *John Murray*⁸ azt, hogy meglátása szerint a Nagykáté 30-32-ig terjedő kérdései alaposabban tárgyalják a kegyelmi szövetséget, mint a hitvallás 7. fejezetének 3. cikkelye.)

De ez a szétválasztás jelentősen felgyorsította az eseményeket. A bizottságot néhány újabb taggal bővítették és így 1647. októberére sikerült befejezniük a Nagykátét. Ezt követően az odaillő igeverségekkel is kiegészítették, majd 1648. áprilisában a parlament előtt is bemutatták. A Kiskáté – amint azt neve is mutatja – a Nagykátéban foglaltaknak rövidített és egyszerűsített változata. Elsősorban a gyerekeknek és a „hitben csecsemőknek” készült. A Nagykátét viszont a felnőtteknek és a hitben előbbre járókat tanító lelkészeknek ajánlották. A Kiskáté elkészítésére a zsinat újabb bizottságot jelölt ki. A bizottsági tagok között volt *Anthony Tuckney* és *Samuel Rutherford* is. A Kiskáté viszonylag gyorsan, 1647. novemberére készült el, majd az igeverségekkel való kiegészítés után szintén 1648. áprilisában került a parlament elé.

A véglegesített Westminsteri Hitvallást és a kátékat nemcsak Angliában, Skóciában és Írországból, hanem azóta világszerte – szinte folyamatosan – több országban, számos református felekezet elfogadta hitvallási iratként.⁹

A Westminsteri káték felosztása és teológiája

A káték felosztása különbözik az addig megszokott formáktól. A korábbi káték többnyire versről-versre tárgyalták az Apostoli Hitvallást, majd a Tízparancsolatot és végül az Úr imáját. Ez gyakran meghatározta a káték felosztását is. A *Heidelbergi Káté*nak (1563) is például hármas felosztása van. A Westminsteri káték ellenben két fő részre tagolódnak: (1) Amit az embernek Istenről hinnie kell (2) Mi az ember kötelessége Isten felé? A kátékból kimaradt az Apostoli Hitvallás elemzése. Miért? Azért, mert bár a hitvallás önmagában biblikus – a westminsteri atyák megítélésében – mégsem bibliai szöveg. Ők pedig mindenben kizárólag a Szentírásra akartak hagyatkozni, illetve csupán a Szentírás szövegét kívánták magyarázni.

⁶ *Solemn League and Covenant = Magasztos Liga és Szövetség*

⁷ Itt megjegyzendő, hogy a westminsteri atyák közül többen (14) már saját kátét is írtak. Ilyenek voltak például *Herbert Palmer* és *Anthony Tuckney*, akik a kátékat megfogalmazó bizottságokban is jelentős szerepet töltek be. Ettől függetlenül, nem idegenkedtek attól, hogy újabb, alaposabb káték kidolgozásába kezdjenek.

⁸ John Murray (1898-1975) a *Westminster Theológiai Szeminárium* (Philadelphia – USA) szisztematika teológia professzora volt 36 éven át.

⁹ Többek között: USA, Kanada, Ausztrália, Új-Zéland, India, Oroszország, Dél-Korea, Magyarország, Románia stb., de számos afrikai és délkelet-ázsiai ország református felekezetei is elfogadták a Westminsteri hitiratokat.

A káték teológiájáról elmondható, hogy az a reformátori tanok *kiforrott és letisztult* összefoglalása. Mindkét kátén érezhető a puritán gondolkodás hatása, a Szentírás tekintélyének és tanításainak feltétel nélküli elfogadása. A Kiskáté kiemelkedő vonása az *istencentrikusság*.¹⁰ Ez nyer megfogalmazást már az első kérdésben: „Mi az ember életének fő célja? Az ember életének fő célja az, hogy Istent dicsőítse, és Őbenne örökké gyönyörködjön.” A zsinati atyák meggyőződése volt, hogy minden Istenért, Istentől és Istenre nézve történik. (Róm 11,36) Ezért mindnyájan Isten dicsőségének és szuverenitásának csodálói voltak. Avagy nem ez a mai ember legnagyobb szüksége is? Hogy újból Istenre tekintsen és meglássa Őt úgy, amint Ő kijelentette magát. Hogy ne saját maga körül forogjon, és magát bálványozza, hanem megismerje a hatalmas Istent és az Ő Igéjét, hogy megismerhesse önmagát?

Emberi síkon haladva tovább elmondható, hogy a Kiskáté inkább az *egyéni* összpontosít, a személyes bűnökre, és az azokra felkínált megoldásokra. Ezzel szemben a Nagykáté, az *egyént* mellőzve inkább az *egyházzal* foglalkozik. Ebben a tekintetben van a Nagykátének különös aktualitása ránk nézve. Hiszen a mai *individualista* keresztyén szemlélet semmibe veszi a gyülekezetek és a felekezetek állapotát. Kizárólag az *egyéni* koncentrálnak. Ilyenkor per se nehéz elhinni, hogy ezek a „keresztyének” komolyan tisztelik Krisztust, miközben Krisztus testére (az egyházra) fabatkát sem adnak. Egyébként az egyházzal foglalkozó kérdésekkel magyarázható az is, hogy a Kiskáté sokkal népszerűbb az *independensek* és *kongregacionalisták*¹¹ körében, mint a Nagykáté.

A Nagykáté erőssége – az egyházzal szóló tanítás hangsúlyozása mellett –, hogy a megváltás alkalmazását – igen rendszerezetten – az *ordo salutis*¹² mentén tárgyalja. Említésre méltó még az az alaposág, amivel a Nagykáté a Tízparancsolatot magyarázza. Végül *Robert Godfrey*¹³ szerint a káté legfőbb erénye viszont az, hogy a keresztyén hit *teljes, kiegyensúlyozott és építő* összefoglalását adja.

Egy utolsó megállapítás a káték felépítésével és teológiájával kapcsolatosan. Mindkét káté az Apostoli Hitvallás tárgyalása helyett Isten személyével

és tulajdonságaival, Isten rendeleteivel (dekrétumaival) és a kegyelmi szövetség ismertetésével indít. Továbbá a Kis- és a Nagykáté is kiemelten foglalkozik Krisztus *aktív és passzív engedelmisségével*, amely jóformán minden előző kátéból hiányzott, vagy csak nagyon érintőlegesen volt tárgyalva. Magyarul: Krisztus születésének tárgyalása után a korábbi káték egyből Krisztus halálát járták körül, és nem sokat foglalkoztak Krisztus életével, azaz az *Ő aktív engedelmisségével* (ez a *Heidelbergi Kátének* is egyébként egy gyenge pontja). A káték tehát ebben a tekintetben is hiánypótlóak.

A kátétanítás haszna

Végül hadd ejtsünk néhány szót a kátétanítás, a katekizálás hasznáról. Előljáróban három olyan fontos megjegyzést tennénk, amelyet a jelen gyakorlat visszásságai indokolnak.

Először is – és ez különösen a gyerekekkel való foglalkozásra nézve igaz – a katekizálásban nem csupán a memorizálás a lényeg. Ez is fontos, de legalább ennyire fontos a kátében foglaltak alapos *elmagyarázása, illusztrálása és megértése*. A nagytekintélyű református teológus *Archibald Alexander*¹⁴, helyesen tapint rá erre a gyakori hiányosságra: „A valódi oka annak, hogy sok gyerekek úgy tanulja meg a kátét, hogy nem érti annak jelentését, abban keresendő, hogy nem hozunk elég áldozatot azért, hogy a káté tanításait – a gyerek képességeihez alkalmazkodva – magyarázzuk és illusztráljuk.”

Másodszor, a katekizálás soha nem helyettesítheti a Szentírás olvasását és tanulmányozását, ugyanakkor nem is lehet elválasztani attól. A kettőt együtt kell végezni, ahhoz hogy hatékonyan tanítsuk az Isten szövetséges népéhez tartozókat. Viszont ne tévesszük szem elől, hogy míg a Szentírás elsődleges, a káté csak másodlagos fontossággal bír.

Harmadszor, látni kell, hogy a katekizálást nem lehet egy-két év alatt „lezavarni.” A reformátorok – de különösen az angol puritánok – nem egy-két éves időtartamú tanulmányozásra szánták a kátékat. Nem is csupán a *gyerekeket* vagy a *tizenéveseket* szerették volna célba venni. Nyilván ők is címzettjei voltak a kátéknak, de a *felnőttekről* sem szabad megfeledkeznünk. Ez magyarázza azt a gyakorlatot, hogy egyes kátékérdések tematikája kapcsán

¹⁴ Dr. Archibald Alexander (1772-1851) a *Princetoni Teológiai Szeminárium* első professzora volt. A megnevezett cikk (*Catechetical Instruction*) teljes terjedelemben megtalálható a www.graceonlineibrary.org internetes oldalon.

¹⁰ Ezt a vonást hangsúlyozták a múlt nagy presbiteriánus teológusai *Robert L. Dabney* (1820-1898) és *Benjamin B. Warfield* (1851-1921) a Westminsteri Kátéről írt értekezéseikben.

¹¹ Ezek az egyházak nem hisznek a felekezetiességben.

¹² az üdvösség rendje

¹³ Dr. Robert Godfrey a *Westminster Teológiai Szeminárium* (Escondido/California – USA) elnöke és professzora.

is prédikáltak sok helyen.¹⁵ Ilyenkor a gyülekezet felnőtt tagjai voltak a katekizáció részesei. Végül – de nem utolsó sorban – az *egyházi előljárók* sem maradtak ki a célkeresztből. Tehát nem tévedünk, ha azt mondjuk, hogy a káték a *teljes látható egyháznak* készültek, így Isten egész szövetséges népének hasznát szolgálják.

Ezért tartom célszerűnek, hogy egy hármas felosztás mentén közelítsek a témához. Az alábbiakban csak néhány hasznát sorolom fel a káték tanulmányozásának és tanításának. Ez a felsorolás korántsem kimerítő, hiszen a katekizálásnak ennél jóval több haszna van.

I.) Gyermek

- *Ursinus Zakariás* (a Heidelberi Káté egyik szerzője) szerint a kátétanítás hasznos, hiszen Isten közvetett parancsa áll mögötte: „És tanítsátok meg azokra a ti fiaitokat, szólván azokról, mikor házadban ülsz, mikor úton jársz, mikor fekszel és mikor felkelsz.” (5Móz 11,19) A káték pedig Isten Igéjének összefoglalását adják. A gyermekek így módon korán magukba szívhatják az Ige ismeretét és tanítását. (lásd még 2Tim 3,15)

- Bár meglepőnek tűnhet a keresztyén képeskönyveken nevelkedett generációknak, de a kátétanítás *evangélizáló* jelleggel is bír. Emellett tör lánzdását *Joel R. Beeke*, aki szintén a puritánok gyakorlatára hívja fel a figyelmet.¹⁶ A káté tanulásával egyidejűleg a gyerek sok mindent megérthet: bűnös mivoltát, Isten szentségét és haragját, Isten Krisztusban megjelenő kegyelmét stb. Könnyen felismerheti, hogy neki is szüksége van megtérésre. Ne felejtjük el, hogy Isten Szentlelke az Igazság Leleke is. A megtanult igazságokat a Lélek könnyen megelevenítheti.

¹⁵ Ez különösen a kontinentális református egyházak gyakorlatában honosodott meg. Hollandiában például számos felekezeten belül a vasárnap délutáni istentiszteleteken a *Heidelbergi Káté* 52. Ünnepnapja szerint prédikálnak (ez ritkábban Magyarországon is előfordul). Ez azt jelenti, hogy évente egyszer végigmennek a kátén. A presbiteriánusoknál viszont kissé más a helyzet. A kátékat többnyire más jellegű gyülekezeti alkalmakon tanítják (pl. bibliáórákon), ahol adva van a megbeszélés, kérdésfelvetés lehetőség. Korábban – *Philip Schaff* ismert XIX. századi történész nézetei alapján – a keresztyén egyháztörténészek nagy része úgy vélte, hogy a *Westminsteri Nagykátét* is arra szánták, hogy az alapján prédikáljanak. De az újabb tanulmányok azt mutatják – és a *Westminsteri Zsinat* ki nem adott jegyzőkönyvei is azt egyértelműsítik – hogy ez az elmelet nem állja meg a helyét. A zsinati atyák az *Apostoli Hitvallást* is azért nem tárgyalták, mert az nem volt bibliai szöveg. Így számukra elképzelhetetlen lett volna, hogy a lelkész ne egy adott textus alapján prédikáljon az istentiszteleten.

¹⁶ Joel R. Beeke, *Bringing the Gospel to Covenant Children*, Reformation Heritage Books, Grand Rapids, Michigan, 2001, 28-32. o.

- A gyerekekben a katekizálás komolyságot munkál. Sokkal jobban odafigyelnek az igehirdetésekre, megismerkednek a bibliai nyelvezettel. Az igehirdetésekből esetlegesen felbukkanó „kánaáni” nyelvezet sem jelenthet immár nekik különösebb problémát.

II.) Felnőttek

- A káték gyülekezeti tanulmányozása rendszerezett teológiai ismereteket ad a gyülekezet felnőtt tagjainak. Kiküszöböli azt a tájékozatlanságot és bizonytalanságot, amit ma hívő körökben is olyan gyakran tapasztalunk.

- Jelentősen hozzájárul egy egészséges keresztyén világnézet kialakításához. Ez a későbbiekben megkönnyíti a különféle döntések meghozatalát. Ha a kátékat jobban ismernénk, sokkal ritkábban fordulna elő – akár keresztyén körökben is – a következő kérdés: Vajon mi az Isten akarata?

- A Nagykáté kérdései igen hasznosak lehetnek a bűnlátás fejlesztésében. Itt különösen a Tízparancsolatot ajánljuk az olvasók figyelmébe. A parancsolatokhoz sajnos gyakran még a keresztyén ember is igen együgyűen közelít. Olvassuk csak el a Nagykátét! Meggyőződésünk, hogy sokan meg fognak lepődni azon, amit ezek a zsinati atyák Isten kegyelméből meglátáltak!

- A káték tanulmányozása a szekták és egyéb hamis filozófiák ellen is idejében felkészíti a felnőtteket.

- A káté tanítása a keresztyén szülőket is ráébresztheti feladataikra, mintegy aktivizálva őket. A gyerekek katekizálása tudniillik nem csupán a lelkész feladata, hanem a presbitereké is, és főleg a szülőké. A hitvalló presbiteriánus körökben bevett szokás, hogy vasárnap délután az édesapa maga köré gyűjtve a családot a Kiskátét tanítja, vagy a Nagykátét magyarázza. A gyülekezeti kátétanulmányozás rádöbbenheti a szülőket is arra, hogy küldetésük van gyerekeik felé!

- Végül a kátét tanulmányozó felnőttek is sokkal könnyebben megértik a prédikációkat.

III.) Egyházi tisztségviselők (lelkészek, presbiterek)

- *Ursinus*nak az egyházi vezetők felé is van figyelmeztetése. Azt mondja a katekizálásról, hogy az az egyház megőrzésének és fennmaradásának eszköze. Hanyatlak az egyház? Megcsappant a tagok létszáma? Ilyenkor a felvetendő kérdés ez: Folyik-e hűséges katekizálás a gyülekezetben?

• Ráébredzheti az egyházi előljárókat is felelősségükre. Ne feledjük, hogy ők a lelkekért felelős számadók. (Zsid 13,17) Miközben tanítják az embereket, közelebb kerülnek hozzájuk és felelősségérzetük megújulhat irántuk. *Archibald Alexander* korábbi említett írásában határozottan ellenzi például, hogy a lelkészek (tanító vének) és a presbiterek (kormányzó vének) helyett kizárólag katekéták végezzék a kátétanítást. Ez azt eredményezi, hogy a lelkészek és a presbiterek, azt gondolhatják, hogy felmentettek eme feladatuk alól, és eltávolódnak a gyülekezet tagjaitól. Persze sok egyházi tisztviselő azért szorgalmazza ezt a megoldást, mert képtelen a káték tanítására. Amennyiben a presbiterek képtelenek erre – mondja *Alexander* – ez azt jelenti, hogy alkalmatlanok eme tiszttség betöltésére. Kedves olvasó, vajon hány magyar presbitert kellene felfüggeszteni tiszttségéből ezen kritérium alapján?

• Miközben a kátét híveiknek tanítják, ők maguk is sokat okulhatnak abból. Milyen világosan látták ennek szükségét a hitvalló elődök: *William T. Shedd* szerint, katekizálás közben a lelkész saját teológiai nézetei is *letisztulnak és megerősödnek*.¹⁷ Sajnos ki kell mondanunk, hogy manapság néha még a lelkészeknek is vajmi kevés ismeretük van arról, hogy saját egyházuk kátéja mit tanít egy adott kérdésben. Valahol ez érthető, hiszen a teológiákon nem veszik komolyan a káték tanítását. Ez különösen jellemző a liberális egyházi viszonyokra. De az is előfordul, hogy tanítják ugyan a kátét, de a magyarázó kurzusban pontosan az ellenkezőjét állítják annak, amit egy adott kátékérdés eredetileg tanított.¹⁸

Zárógondolat

A múlt bizonyosságai azt igazolják, hogy a káték megbecsülése, tanulmányozása, és helyes tanítása előremozdította az *egyéni kegyesség* mellett *Isten egyházának jólétét* is. Miből gondoljuk, hogy ez ma nem következhet be? Megfeledeztünk volna arról, hogy nekünk a régi kipróbált utakon kelle-

¹⁷ William T. Shedd, *Homiletics & Pastoral Theology*, Charles Scribner, New York, 1870, 407-408. o.

¹⁸ Ennek ékes bizonyítéka például *A Heidelbergi Káté Magyarázata* című főiskolai jegyzet [Dr. Szathmáry Sándor, *A Heidelbergi Káté Magyarázata*, Nagykovács-Budapest, 1999]. Számos magyarázat homlokegyenest ellentmond a káté feleleteiben eredetileg megfogalmazottaknak.

ne járnunk? Megfeledeztünk arról, hogy a jól bevált módszereket kellene igénybe vennünk? Figyeljünk újból Isten Igéjére: „Így szól az Úr: Álljatok az utakra, és nézzetek szét, és kérdezősködjétek a *régi ösvények* felől, melyik a *jó út*, és azon *járatok*...” (Jer 6,16) Ne féljünk tehát Isten Igéjére hagyatkozni! Ne féljünk a katekizálást újból elkezdeni!

Óh, bárcsak könyörülne Isten rajtunk, hogy a Westminsteri káték megjelentetésével nagyobb lendületet adhassunk a katekizálás magyar gyakorlatának! Óh, bárcsak mindannyian a katekizálás reneszánszának szemtanúi és egyben részesei lehetnénk!

Szőke Imre

Károlyi Gáspár Theológiai és Missziói Intézet

WESTMINSTERI
KISKÁTTÉ

1. K: Mi az ember életének fő célja?

F: Az ember életének fő célja az, hogy Istent dicsőítse, és Őbenne örökké gyönyörködjön.

1Kor 10,31; Zsolt 73,25-28; Róm 11,36

2. K: Milyen mércét adott Isten azért, hogy Őt dicsőítsük, és Őbenne gyönyörködjünk?

F: Isten Igéjét, az Ó- és Újszövetséget. Ez az egyedüli mérce az Ő dicsőítésére, és az Őbenne való gyönyörködésre.

Ef 2,20; 2Tim 3,16; 1Jn 1,3

3. K: Mit tanít alapvetően a Szentírás?

F: A Szentírás alapvetően azt tanítja, hogy mit kell az embernek hinnie Istenről, és mit követel Isten az embertől.

2Tim 1,13; 2Tim 3,16

4. K: Kicsoda Isten?

F: Isten Lélek, aki lényében, bölcsességében, hatalmában, szentségében, ítéletében, jóságában és igazságában végtelen, örök és változhatatlan.

Jn 4,24; Jób 11,7-9; Zsolt 90,2; Jak 1,17; 2Móz 3,14; Zsolt 147,5; Jel 4,8; Jel 15,4; 2Móz 34,6-7

5. K: Létezik-e több Isten?

F: Nem létezik, csak egyetlen élő és igaz Isten van.

5Móz 6,4; Jer 10,10

6. K: Hány személy van az Istenben?

F: Istenben három személy van: az Atya, a Fiú és a Szentlélek; és ők hárman egy Isten, azonos lényegűek, egyenlők hatalomban és dicsőségben.

Mt 28,19; 1Jn 5,7

7. K: Melyek az Isten rendeletei (dekrétumai)?

F: Isten rendeletei az ő saját akarata és tanácsvégzése szerinti örök szándékai, melyek által minden bekövetkezőt előre elrendelt saját dicsőségére.

Ef 1,4; Ef 1,11; Róm 9,22-23

8. K: Hogyan valósítja meg Isten a rendeleteit?

F: Isten a teremtésben és a gondviselésben valósítja meg rendeleteit.

9. K: Mi a teremtés munkája?

F: A teremtés munkája az, hogy Isten a semmiből hat nap alatt, hatalmának szavával, igen jónak, megalkotta a világmindenséget.

1Móz 1; Zsid 11,3

10. K: Hogyan teremtette Isten az embert?

F: Isten az embert férfivá és nővé teremtette, a saját képmására; felruházta ismerettel, igazságossággal és szentséggel, és uralmat adott neki a teremtmények fölött.

1Móz 1,26-28; Kol 3,10; Ef 4,24

11. K: Mi Isten gondviselése?

F: Isten gondviselése az, hogy legszentebb módon, bölcsen és hatalmasan fenntartja és kormányozza minden teremtményét, és azok minden cselekvését.

Zsolt 145,17; Zsolt 104,24; Ézs 28,29; Zsid 1,3; Zsolt 103,19; Mt 10,29-31

12. K: A gondviselés milyen különleges cselekedetét mutatta meg Isten az ember felé a teremtéskor?

F: Amikor Isten megteremtette az embert, az élet szövetségét kötötte vele, a tökéletes engedelmesség feltételével. Isten megtiltotta neki, hogy egyék a jó és a rossz tudásának fájáról, mert ha megteszi, meghal.

Gal 3,12; 1Móz 2,17

13. K: Megmaradtak-e első szüleink az Isten által teremtett eredeti állapotukban?

F: Első szüleink saját, szabad akaratukból vétkeztek Isten ellen, és így kiestek eredeti teremtett állapotukból.

1Móz 3,6-8; 1Móz 3,13; Préd 7,29

14. K: Mi a bűn?

F: A bűn Isten törvényének áthágása, vagy az ahhoz való igazodás bármilyen hiánya.

1Jn 3,4

15. K: Mi volt az a bűn, melynek elkövetésével első szüleink kiestek teremtett állapotukból?

F: A bűn, melynek elkövetésével első szüleink kiestek teremtett állapotukból, a tiltott gyümölcsből való evés volt.

1Móz 3,6-8

16. K: Az egész emberiség elbukott Ádám első bűnében?

F: Igen, mert az Ádámmal kötött szövetség nemcsak rá, hanem leszármazottaira is érvényes; ezért az egész emberiség, mint Ádám természet szerinti leszármazottja, vétkezett benne, és elbukott vele első bűnében.

1Móz 2,16-17; Róm 5,12; 1Kor 15,21-22

17. K: Milyen állapotba került az emberiség a bűneset következtében?

F: A bűneset következtében az emberiség a bűn és nyomorúság állapotába került.

Róm 5,12

18. K: Mit jelent a bűnös állapot, amelybe az ember a bukás miatt került?

F: A bűnös állapot, amelybe az ember a bukás miatt került, jelenti Ádám első bűnének vétjét, valamint az eredeti igazságosság hiányát, és egész természetének romlottságát – melyet eredendő bűnnek neveznek –, együtt minden jelenlegi törvényszegéssel, amely ebből fakad.

Róm 5,12; Róm 5,19; Róm 5,10-20; Ef 2,1-3; Jak 1,14-15; Mt 15,19

19. K: Mi az a nyomorúságos állapot, amelybe az ember bukása miatt került?

F: A bűneset következtében az egész emberiség elveszítette közösségét Istennel; az Ő haragja és átka alatt van, és ki van téve az élet minden nyomorúságának, magának a halálnak, és a pokol örökkévaló kínjainak.

1Móz 3,8; 1Móz 3,10; 1Móz 3,24; Ef 2,2-3; Gal 3,10; JerSir 3,39; Róm 6,23; Mt 25,41; Mt 25,46

20. K: Hagyta-e Isten, hogy az egész emberiség elveszen a bűn és nyomorúság állapotában?

F: Isten öröktől fogva az Ő jótetszéséből kiválasztott egyeseket az örök életre. Velük egy kegyelmi szövetségre lépett, hogy kiszabadítsa őket a bűn és nyomorúság állapotából, és egy Megváltó által az üdvösség állapotába juttassa őket.

Ef 1,4; Róm 3,20-22; Gal 3,21-22

21. K: Ki Isten választottainak Megváltója?

F: Isten választottainak egyetlen Megváltója az Úr Jézus Krisztus, aki Isten örökkévaló Fiaként emberré lett, és így egy személyben, de két megkülönböztethető természetben Isten és ember volt, és továbbra is az marad mindörökké.

1Tim 2,5-6; Jn 1,14; Gal 4,4; Róm 9,5; Lk 1,35; Kol 2,9; Zsid 7,24-25

22. K: Hogyan vált Krisztus, Isten Fia, emberré?

F: Krisztus, Isten Fia, emberré lett, magára véve egy valódi testet és lelket. A Szentlélek ereje által fogantatott a szűz Mária méhében, tőle született, de bűn nélkül való volt.

Zsid 2,14; Zsid 2,16; Zsid 10,5; Mt 26,38; Lk 1,27-42; Gal 4,4; Zsid 4,15; Zsid 7,26

23. K: Milyen tisztségeket tölt be Krisztus, mint a mi Megváltónk?

F: Krisztus, mint a mi Megváltónk, a prófétai, főpapi és királyi tisztségeket tölti be, mind a megaláztatás, mind a felmagasztaltatás állapotában.

ApCsel 3,21-22; Zsid 5,5-7; Zsid 7,25; Zsid 12,25; Zsolt 2,6; 2Kor 13,3; Ézs 9,6-7; Mt 21,5; Zsolt 2,8-11

24. K: Hogyan tölti be Krisztus a prófétai tisztséget?

F: Krisztus a prófétai tisztséget úgy tölti be, hogy Igéje és Lelke által kijelenti nekünk Isten akaratát üdvösségünkre nézve.

Jn 1,18; Jn 15,15; Jn 20,31; 1Pt 1,10-12

25. K: Hogyan tölti be Krisztus a főpapi tisztséget?

F: Krisztus a főpapi tisztséget úgy tölti be, hogy egyszer feláldozta önmagát az isteni igazságszolgáltatás kielégítésére, hogy megbékítsen minket Istennel; és úgy, hogy állandóan közbenjár értünk.

Zsid 9,14; Zsid 9,28; Zsid 2,17; Zsid 7,24- 25

26. K: Hogyan tölti be Krisztus a királyi tisztséget?

F: Krisztus a királyi tisztséget úgy tölti be, hogy uralma alá von minket, vezet és védelmez bennünket, valamint visszatartja és legyőzi mind az Ő, mind a mi ellenségeinket.

ApCsel 15,14-16; Zsolt 110; Ézs 33,22; Ézs 32,1-2; 1Kor 15,25

27. K: Miben állt Krisztus megaláztatása?

F: Krisztus megaláztatása abban állt, hogy megszületett – egyszerű körülmények között, a törvénynek alávetve –, megtapasztalta az élet nyomorúságait, Isten haragját és a kereszthalál átkát, eltemették és a halál uralma alatt maradt egy ideig.

Lk 2,7; Gal 4,4; Zsid 12,2-3; Ézs 53,2-3; Lk 22,44; Mt 27,46; Fil 2,8; 1Kor 15,3-4; ApCsel 2,24-27; ApCsel 2,31

28. K: Miben áll Krisztus felmagasztaltatása?

F: Krisztus felmagasztaltatása abban áll, hogy feltámadt a halálból a harmadik napon, majd felment a mennybe, most az Atya Isten jobbján ül, és majd eljön megítélni a világot az utolsó napon.

1Kor 15,4; Mk 16,19; Ef 1,20; ApCsel 1,11; ApCsel 17,31

29. K: Hogyan részesülünk a Krisztus által szerzett váltságban?

F: Úgy részesülünk a Krisztus által szerzett váltságban, hogy azt a Szentlélek hatékonyan alkalmazza életünkben.

Jn 1,11-12; Tit 3,5-6

30. K: Hogyan alkalmazza a Lélek a Krisztus által szerzett váltságot?

F: A Krisztus által szerzett váltságot a Lélek úgy alkalmazza életünkben, hogy hitet munkál bennünk, és hatékony elhívása által Krisztussal egyesít bennünket.

Ef 1,13-14; Ef 2,8; Ef 3,17; Jn 6,37-39; 1Kor 1,9

31. K: Mi a hatékony elhívás?

F: A hatékony elhívás Isten Lelkének azon munkája, amely által meggyőz bennünket bűneinkről és nyomorúságunkról, megvilágosítja értelmünket Krisztus megismerésében, és megújítja akaratumkat; meggyőz és képessé tesz arra, hogy Jézus Krisztust befogadjuk, akit az evangélium szabadon felkínál.

2Tim 1,9; 2Tessz 2,13-14; ApCsel 2,37; ApCsel 26,18; Ez 36,26-27; Jn 6,44-45; Fil 2,13

32. K: Milyen kiváltságokban részesülnek ebben az életben azok, akiket Isten hatékonyan elhív?

F: Azok, akiket Isten ebben az életben hatékonyan elhív, a megigazulásban, örökbefogadásban, és a megszentelődésben részesülnek, és mindazon kiváltságokban, amelyek ezeket kísérik, vagy ezekből származnak.

Róm 8,30; Ef 1,5; 1Kor 1,26; 1Kor 1,30

33. K: Mi a megigazulás?

F: A megigazulás Isten ingyen kegyelmének azon cselekedete, amely által megbocsátja minden bűnünket, igaznak tekint bennünket kizárólag Krisztus nekünk tulajdonított igazságáért, melyet egyedül hit által fogadunk el.

Róm 3,24-25; Róm 4,6-8; 2Kor 5,19; 2Kor 5,21; Róm 5,17-19; Gal 2,16; Fil 3,9

34. K: Mi az örökbefogadás?

F: Az örökbefogadás Isten ingyen kegyelmének azon cselekedete, amely által Isten gyermekei közé számláltatunk, és Isten gyermekeinek összes kiváltságában részesülünk.

1Jn 3,1; Jn 1,12; Róm 8,17

35. K: Mi a megszentelődés?

F: A megszentelődés Isten ingyen kegyelmének azon cselekedete, amely által teljes valónk megújul Isten képmására, és egyre inkább képessé válnunk arra, hogy meghaljunk a bűnnek, és éljünk az igazságosságnak.

2Thesz 2,13; Ef 4,23-24; Róm 6,4; Róm 6,6; Róm 8,1

36. K: Melyek azok a kiváltságok, amelyek ebben az életben a megigazulással, az örökbefogadással és a megszentelődéssel járnak, illetve belőlük fakadnak?

F: Azok a kiváltságok, amelyek ebben az életben a megigazulással, örökbefogadással és megszentelődéssel járnak, vagy belőlük fakadnak, az Isten szeretete felől való bizonyosság, a lelkiismeret békéje, a Szentlélekben való öröm, a kegyelem növekedése, és az abban való mindvégig tartó állhatatosság.

Róm 5,1-2; Róm 5,5; Róm 14,17; Péld 4,18; 1Jn 5,13; 1Pt 1,5

37. K: Milyen kiváltságokban részesíti Krisztus a hívőket halálukkor?

F: Haláluk pillanatában a hívők lelke tökéletessé válik a szentségben, és azonnal belép a mennyei dicsőségbe, testük pedig, amely Krisztussal egyesült, a sírban nyugszik a feltámadásig.

Zsid 12,23; 2Kor 5,1; 2Kor 5,6; 2Kor 5,8; Fil 1,23; Luk 23,43; 1Thessz 4,14; Ézs 57,2

38. K: Milyen kiváltságokban részesíti Krisztus a hívőket feltámadásukkor?

F: A feltámadáskor Isten a hívőket dicsőségben feltámasztja; az ítélet napján őket nyilvánosan elfogadja, és felmenti, majd tökéletes áldásában részesíti azáltal, hogy egy örökkévalóságon át teljes módon gyönyörködhetnek Benne.

1Kor 15,43; Mt 25,23; Mt 10,32; 1Jn 3,2; 1Kor 13,12; 1Thessz 4,17-18

39. K: Mit kíván Isten az embertől?

F: Isten azt kívánja az embertől, hogy engedelmeskedjen az Ő kijelentett akaratának.

Mik 6,8 1Sám 15,22

40. K: Mit adott Isten kezdetben az embernek az engedelmesség mércéjeként?

F: Isten az erkölcsi törvényt adta kezdetben az embernek az engedelmesség mércéjeként.

Róm 2,14-15; Róm 10,5

41. K: Hol van összegezve az erkölcsi törvény?

F: Az erkölcsi törvényt a tízparancsolat összegezi.

5Móz 10,4; Mt 19,17

42. K: Mi a tízparancsolat lényege?

F: A tízparancsolat lényege az, hogy szeressük az Urat, a mi Istenünket teljes szívünkkel, teljes lelkünkkel, teljes erőnkkel és teljes elménkkel; és szeressük felebarátunkat, mint magunkat.

Mt 22,37-40

43. K: Mi a tízparancsolat bevezetése?

F: A tízparancsolat bevezetése így hangzik: „*Én, az Úr, vagyok a te Istened, akit kihoztalak téged Egyiptomnak földéről, a szolgálat házából.*”

2Móz 20,2

44. K: Mit tanít nekünk a tízparancsolat bevezetése?

F: A tízparancsolat bevezetése azt tanítja nekünk, hogy mivel Isten az Úr, a mi Istenünk és Megváltónk, ezért kötelesek vagyunk megtartani összes parancsolatát.

Lk 1,74-75; 1Pt 1,15-19

45. K: Melyik az első parancsolat?

F: Az első parancsolat ez: „*Ne legyenek néked idegen isteneid én előttem!*”

2Móz 20,3

46. K: Mit kíván Isten az első parancsolatban?

F: Isten azt kívánja az első parancsolatban, hogy ismerjük meg, és ismerjük el Őt az egyetlen igaz Istenként, a mi Istenünként, és ennek megfelelően imádjuk és dicsőítsük Őt.

1Krón 28,9; 5Móz 26,17; Mt 4,10; Zsolt 29,2

47. K: Mit tilt Isten az első parancsolatban?

F: Isten tiltja az első parancsolatban, hogy Őt, az igaz Istent megtagadjuk, vagy ne imádjuk és dicsőítsük Istenként, és a mi Istenünként, valamint, hogy az imádatot és dicsőséget, ami egyedül Őt illeti, másnak adjuk.

Zsolt 14,1; Róm 1,21; Zsolt 81,10-11; Róm 1,25-26

48. K: Mit tanítanak különösen ezek a szavak, „én előttem”, az első parancsolatban?

F: Ezek a szavak, „én előttem”, az első parancsolatban azt tanítják, hogy Isten, aki mindent lát, észreveszi és utálja azt a bűnt, hogyha bármilyen más istenünk van őrajta kívül.

Ez 8,5-6; Zsolt 46,20-21

49. K: Melyik a második parancsolat?

F: A második parancsolat ez: *„Ne csinálj magadnak faragott képet, és semmi hasonlót azokhoz, amelyek fenn az égben, vagy amelyek alatt a földön, vagy amelyek a vizekben a föld alatt vannak. Ne imádd és ne tiszteld azokat; mert én, az Úr a te Istened, féltőn szerető Isten vagyok, aki megbüntetem az atyák véikét a fiakban, harmad és negyediziglen, akik engem gyűlölnék. De irgalmasságot cselekszem ezeriziglen azokkal, akik engem szeretnek, és az én parancsolatimat megtartják.”*

2Móz 20,4-6

50. K: Mit kíván Isten a második parancsolatban?

F: Isten azt kívánja a második parancsolatban, hogy tisztán és teljesen fogadjuk el, tartsuk meg és teljesítsük az istentiszteleti rendelkezéseket, ahogy Ő azt előírta Igéjében.

5Móz 32,46; Mt 28,20; ApCsel 2,42

51. K: Mit tilt Isten a második parancsolatban?

F: Isten azt tiltja a második parancsolatban, hogy Őt képekkel vagy bármilyen más – az Ő Igéjében nem előírt – módon tiszteljük.

5Móz 4,15-19; 2Móz 32,5; 2Móz 32,8; 5Móz 12,31-32

52. K: Milyen érvekkel támasztja alá Isten a második parancsolatot?

F: Isten saját szuverenitásával, felettünk való tulajdonjogával és saját tiszteletének buzgó védelmével támasztja alá a második parancsolatot.

Zsolt 95,2-3; Zsolt 95,6; Zsolt 45,11; 2Móz 34,13-14

53. K: Melyik a harmadik parancsolat?

F: A harmadik parancsolat ez: *„Az Úrnak a te Istenednek nevét hiába fel ne vedd; mert nem hagyja azt az Úr büntetés nélkül, aki az Ő nevét hiába felveszi.”*

2Móz 20,7

54. K: Mit kíván Isten a harmadik parancsolatban?

F: Isten azt kívánja a harmadik parancsolatban, hogy neveit, címeit, tulajdonságait, rendelkezéseit, Igéjét és munkáit szent és tiszteletteljes módon említsük.

Mt 6,9; 5Móz 28,58; Zsolt 68,4; Jel 15,3-4; Mal 1,11; Mal 1,14; Zsolt 138,1-2; Jób 36,24

55. K: Mit tilt Isten a harmadik parancsolatban?

F: Isten a harmadik parancsolatban tiltja azoknak a dolgoknak bármiféle meggyalázását vagy helytelen használatát, melyek által Ő megismerteti magát.

Mal 1,6-7; Mal 1,12; Mal 2,2; Mal 3,14

56. K: Mivel támasztja alá Isten a harmadik parancsolatot?

F: Isten azzal támasztja alá a harmadik parancsolatot, hogy noha ezen parancsolat megszegői elkerülhetik az emberektől a büntetést, Isten, a mi Urunk azonban nem hagyja, hogy megmeneküljenek igazságos ítélete alól.

1Sám 2,12; 1Sám 2,17; 1Sám 2,22; 1Sám 2,29; 1Sám 3,13; 5Móz 28,58-59

57. K: Melyik a negyedik parancsolat?

F: A negyedik parancsolat ez: *„Megemlékezzél a szombatnapról, hogy megszenteljed azt. Hat napon át munkálkodjál, és végezd minden dolgodat; de a hetedik nap az Úrnak a te Istenednek szombatja: semmi dolgot se tégy azon se magad, se fiad, se leányod, se szolgálóleányod, se barmod, se jöve-*

vényed, aki a te kapuidon belül van; Mert hat napon teremté az Úr az eget és a földet, a tengert és mindent, ami azokban van, a hetedik napon pedig megnyugovék. Azért megáldá az Úr a szombat napját, és megszentelé azt.

2Móz 20,8-11

58. K: Mit kíván Isten a negyedik parancsolatban?

F: Isten azt kívánja a negyedik parancsolatban, hogy szenteljük neki az Igéje által megszabott időt, pontosabban egy teljes napot a hétből, amely legyen az Ő szent nyugalomnapja.

5Móz 5,12-14

59. K: A hét melyik napját jelölte ki Isten a heti nyugalomnapként?

F: A világ kezdetétől fogva Krisztus feltámadásáig, Isten a hét hetedik napját rendelte el heti nyugalomnapként; a feltámadás óta pedig egészen a világ végéig, Isten a hét első napját rendelte el a keresztyének nyugalomnapjaként.

1Móz 2,2-3; 1Kor 16,1-2; ApCsel 20,7

60. K: Hogyan kell megszentelni a nyugalom napját?

F: A nyugalom napját úgy szenteljük meg, hogy teljes időnket az egyéni és nyilvános istentiszteletre szánjuk; pihelve egész nap oly módon, hogy még azokat a világi feladatokat és szabadidős tevékenységeket sem végezzük, amelyek más napokon az Ige által engedélyezettek, kivéve a szükségszerű munkát és a szeretetszolgálatot.

2Móz 20,8; 2Móz 20,10; 2Móz 16,25-28; Neh 13,15-22; Lk 4,16; ApCsel 20,7; Zsolt 92,1; Ézs 66,23; Mt 12,1-31

61. K: Mit tilt Isten a negyedik parancsolatban?

F: Isten a negyedik parancsolatban tiltja az általa megkövetelt feladatok elmulasztását, vagy azok hanyag végrehajtását. Ugyanakkor tiltja azt is, hogy ezt a napot meggyalázzuk lustaságunkkal, vagy már önmagukban is bűnös dolgok elkövetésével, vagy a világi feladatainkkal és szabadidős tevékenységeinkkel kapcsolatos szükségtelen gondolatokkal, szavakkal vagy cselekedetekkel.

Ez 22,26; Ám 8,5; Mal 1,13; ApCsel 20,7; ApCsel 20,9; Ez 23,38; Jer 17,24-26; Ézs 58,13

62. K: Mivel támasztja alá Isten a negyedik parancsolatot?

F: Isten azzal támasztja alá a negyedik parancsolatot, hogy a hét hat napját engedélyezte munkavégzésre, a hetediket saját különleges tulajdonának tekinti. Ezt támasztja alá még saját példájával, és azzal is, hogy megáldotta a nyugalom napját.

2Móz 20,9; 2Móz 20,11

63. K: Melyik az ötödik parancsolat?

F: Az ötödik parancsolat ez: „*Tiszteld atyádat és anyádat, hogy hosszú ideig élj azon a földön, amelyet az Úr a te Istened ad tenéked!*”

2Móz 20,12

64. K: Mit kíván Isten az ötödik parancsolatban?

F: Isten azt kívánja az ötödik parancsolatban, hogy a különböző helyzetekben és viszonyokban mindenkinek adjuk meg a tiszteletet, és teljesítsük kötelességeinket mindenki felé, aki előljárónk, alárendeltünk, vagy velünk egyenlő.

Ef 5,21; 1Pt 2,17; Róm 12,10

65. K: Mit tilt Isten az ötödik parancsolatban?

F: Isten azt tiltja az ötödik parancsolatban, hogy a különböző helyzetekben és viszonyokban bárkit megillető tiszteletet, vagy feljűk irányuló kötelességeinket elhanyagoljuk, vagy bármit is azok ellen tegyűnk.

Mt 15,4-6; Ez 34,2-4; Róm 13,8

66. K: Mivel támasztja alá Isten az ötödik parancsolatot?

F: Isten azzal támasztja alá az ötödik parancsolatot, hogy azoknak, akik azt megtartják, hosszú életet és jólétet ígér (amennyiben ez Isten dicsőséget és az illető javát szolgálja).

5Móz 5,16; Ef 6,2-3

67. K: Melyik a hatodik parancsolat?

F: A hatodik parancsolat ez: „*Ne ölj!*”

2Móz 20,13